

MEDICIN HISTORISK

Medicinhistoriska
ögonblicksbilder,
i form av en kort text
till en bra bild,
välkomnas!

»Medicinhistorisk paus«
Läkartidningen
Box 5603
114 86 Stockholm

Redaktör:
Kristina Räf

En amerikansk husläkaridyll

Här sitter farbror doktorn, fryntlig som en jultomte. Den lilla patienten verkar ganska reserverad, men kommer nog att tina upp när doktorn väl har lyssnat färdigt på dockans hjärtljud. En förtroendefull relation mellan patient och läkare håller på att grundläggas. Doktorn är trygg i sin roll: allt som behövs finns i minnet, i de slitna handböckerna på sekretären och i den svarta läkarväskan. Det verkar heller inte vara någon tidsnöd, inget pressat bokningsschema, inga enkäter om nyckeltal och kvalitetsindikatorer att fylla i, ingen Health Maintenance Organisation i bakgrunden med krav på lönsamhet och patientgenomströmning.

Den amerikanska drömmen

Den här husläkaridyllen målades år 1929 av den amerikanske konstnären – eller illustratören som han själv föredrog att kalla sig – Norman Rockwell (1894–1978). Som många av sina samtida amerikanska kolleger (t ex Edward Hopper och Grant Wood) fann han sina motiv i vardagen och småstadslivet. Men Rockwell är egentligen inte realist. Det är den amerikanska drömmen och de amerikanska myterna som han om och om igen fäster på duken. Den oftast ljusa färgskalan, de väl avgränsade volymerna och de hjärteknipande motiven kan föra tanken till Carl Larsson, och då tänker man förstås

på den mogne patriarken på Sundborn, inte den unge ljusmålarer i Gréz-sur-Loing.

Rockwell ger gärna sina bilder en anekdotisk anstrykning: den lille gossen som chockad hittar pappas jultomteutstyrsel i byrålådan, gymnasisterna på drugstoren efter skolbalen, det unga paret som tar ut lysning på borgmästarkontoret och – som här – flickan med sin docka hos husläkaren. Man riktigt ser pratbubblorna hänga i luften.

Uppburen illustratör

Rockwell var i ett halvt sekel en uppburen illustratör i Saturday Evening Post. Hans sockrade men suggestiva bilder nådde miljoner och påverkade och bekräftade amerikanernas bild av sig själva och sitt land. Man kan undra hur många som undermedvetet fick sina förväntningar på läkarbesöket eller läkaryrket präglade av den här bilden.

Ulf Schöldström

Sveriges läkarförbund

»Doctor and the doll«, en oljemålning (81,3 x 66,7 cm) av den amerikanske illustratören Norman Rockwell. Hur många amerikaner har fått sina förväntningar på läkarbesöket eller läkaryrket präglade av denna bild? Verket finns vid Norman Rockwell Museum, Stockbridge, Mass.

© The Curtis Publishing Company

